

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

2021 – 2022

1. Úvod
  2. Hlavní cíl
  3. Charakteristika školy a její vnitřní zdroje
    - 3.1 Charakteristika školy
    - 3.2 Vedení školy, školní metodik prevence, preventivní tým
    - 3.3 Vnitřní informační zdroje
    - 3.4 Vnější informační zdroje
  4. Analýza výchozí situace
  5. Cíle MPP
  6. Metody práce
    - 6.1 Cílové skupiny
    - 6.2 Tradice školy
    - 6.3 Aktivity ve škole
    - 6.4 Volnočasové aktivity
    - 6.5 Spolupráce s rodiči
    - 6.6 Metody a formy práce ve výuce
    - 6.7 Prevence I. stupně
    - 6.8 Prevence II. stupně
  7. Řešení přestupků
    - 7.1 Postup, jak zvládnout případ související s drogami
  8. Měření efektivity programu
  9. Závěr
- Přílohy

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

1. Úvod

Minimální preventivní program (dále jen MPP) je určen pro žáky a pedagogické pracovníky a ve svém důsledku má vést k pozitivní změně klimatu školy. Zasahuje výchovnou i vzdělávací složku během celého školního roku. Směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu třídy, ke změně motivace žáků a pedagogů a ke změnám vyučovacích metod. Dále je nasměrován k zákonným zástupcům našich žáků a současně i na blízkou a širokou veřejnost.

Základním předpokladem k maximální účinnosti MPP je aktivní zapojení všech žáků a pedagogických pracovníků školy. Rodiče jsou s MPP seznamováni průběžně, a to na třídních schůzkách.

MPP je začleněn do školního vzdělávacího programu, školního řádu ZŠ a MŠ a vnitřního řádu ŠD. Velmi důležitou součástí MPP je také podpora smysluplného trávení volného času.

Prevence rizikového chování zahrnuje především aktivity v těchto oblastech:

- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling,
- agrese, šikana, kyberšikana, domácí násilí,
- kriminalita, delikvence a vandalismus,
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus, homofobie,
- komerční sexuální zneužívání dětí, sexuální rizikové chování,
- syndrom týraných a zneužívaných dětí,
- záškoláctví,
- sekty a sociálně patologická náboženská hnutí,
- sebepoškozování,
- hazardní hraní

Minimální preventivní program pro školní rok 2021/2022 je zpracován na základě Metodického pokynu primární prevence rizikového chování a mládeže (Č.j. -21291/2010-28 s účinností k 1.11.2010), a dále vychází zejména z těchto materiálů:

Metodická doporučení a metodické pokyny v oblasti primární prevence rizikového chování schválená vedením MŠMT:

1. Zásady přístupu k dětem, žákům, studentům s PAS v rámci vzdělávacího procesu (viz dokument ke stažení <https://www.msmt.cz/file/49807/>)
2. Pomůcka k nově zakotveným právům a povinnostem pedagogických pracovníků a vyloučení žáka nebo studenta k 1. 9. 2017 (viz dokument ke stažení v plném znění <https://www.msmt.cz/file/49807/>)
3. Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016); viz dokument ke stažení <https://www.msmt.cz/file/38988/>
4. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) s následujícími přílohami:
  1. Návykové látky
  2. Rizikové chování v dopravě
  3. Poruchy příjmu potravy
  4. Alkohol
5. Syndrom CAN

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

6. Školní šikana
7. Kybešikana
8. Homofobie
9. Extremismus, rasismus, xenofobie a antisemitismus
10. Vandalismus
11. Záškoláctví
12. Krádeže
13. Tabák
14. Krizové situace spojené s násilím
15. Netolismus
16. Sebepoškozování
17. Nová náboženská hnutí
18. Rizikové sexuální chování
19. Příslušnost k subkulturám
20. Domácí násilí
21. Hazardní hraní

- Směrnice k prevenci rizikového chování – vydané ředitelem ZŠ a MŠ Žalany s účinností od 3. 9. 2012,
- Informace k postupu orgánů sociálněprávní ochrany dětí v případech záškoláctví, Č. j. 2014/11306 - 231,
- Školní vzdělávací program – „Brána k vědění“, zpracovaný podle RVP ZV,
- Školní preventivní strategie na období 2018 – 2024,
- Všechny revidovaný materiál (metodická doporučení) dostupný na webové stránce MŠMT :
<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

2. Hlavní cíl

Cílem primární prevence (PP) je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči projevům rizikového chování a současně by měl vést žáky ke správným postojům vůči životním a školním zátěžím a problémům. Dalším neméně důležitým cílem PP je vychovávat a vést žáky ke zdravému životnímu stylu a zabránit tak výskytu rizikového chování ve všech oblastech. Neopomenutelným cílem primární prevence je rovněž podílení se na sociálním a osobnostním rozvoji žáka a rozvíjení jeho komunikačních dovedností.

3. Charakteristika školy a její vnitřní zdroje

3.1 Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Žalany je spádovou základní školou vesnického typu, která poskytuje vzdělání pro žáky od 1. – 9. ročníku. Součástí základní školy je i mateřská škola, školní družina a školní jídelna. Kapacita základní školy je 300 žáků, mateřské školy 24 dětí, školní družiny 130 žáků a školní jídelny 300 žáků.

Škola byla postavena v 80. letech minulého století a je typickou tří pavilónovou školou městského typu. Součástí školy je mateřská škola, školní družina, velká tělocvična, krytý bazén a školní jídelna. V areálu je také školní hřiště, nově vybudované dětské hřiště a hřiště s fitness prvky. Velký pozemek okolo školy je využíván jak při výuce, tak i k trávení volnočasových aktivit.

V letošním roce má škola všech devět ročníků a celkem 14 tříd (dva první, dva třetí, dva páté, dva sedmé a dva osmé) s celkovým počtem 273 žáků, jedno oddělení mateřské školy s počtem 22 dětí, čtyři oddělení školní družiny s počtem 120 žáků. Školní jídelna vydává obědy pro cca 180 žáků.

Výuka na základní škole probíhá podle Školního vzdělávacího programu „Brána k vědění“, který je zpracován podle RVP ZV.

Škola je dobře materiálně vybavena – školním hřištěm, hřištěm s fitness prvky, krytým bazénem, odbornými učebnami, hřištěm pro mateřskou školu a školní jídelnou. K dispozici jsou dvě učebny informačních technologií a v dalších učebnách jsou k dispozici tabule s dataprojektory. Na prvním i druhém stupni jsou zrekonstruované toalety, škola je kompletně nově zateplena. V rámci bezpečnosti byly zabudovány videotelefony, škola je zamčena od 8:00 do 11:30. Rodiče i žáci jsou informováni o potřebě dodržování bezpečnosti a o způsobech návštěvy školy.

Za riziková místa je možno považovat prostory toalet, školní hřiště a další vnější prostory školy a školní šatny.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

3. 2 Vedení školy, školní metodik prevence, preventivní tým

Ředitelem školy je *Mgr. Lukáš Šimon* (tel. 417 872 594, email: simon@zs-zalany.cz), zástupkyně ředitele školy je *Mgr. Michaela Lachmanová* (lachmanova@zs-zalany.cz),

Jako školní metodik prevence pro 1. stupeň na škole působí *Mgr. Alena Tatičková*, (tatickova@zs-zalany.cz), která není pro svou funkci plně kvalifikovaná a je zodpovědná za koordinaci preventivních aktivit na 1. stupni školy. Jako školní metodik prevence pro 2. stupeň na škole působí *Mgr. Jana Brabcová*, (brabcova@zs-zalany.cz), která není pro svou funkci plně kvalifikovaná a je zodpovědná za koordinaci preventivních aktivit na 2. stupni školy. V rámci své činnosti se podílí na analýze současného stavu a zároveň řešení jednotlivých problémů. Výchovnou poradkyní pro 1. stupeň je *Mgr. Monika Havlíčková* (havlickova@zs-zalany.cz) a pro 2. stupeň je to *Mgr. Miroslava Tkáčová* (tkacova@zs-zalany.cz). Školní metodik koordinuje práci jednotlivých učitelů, spolupracuje s výchovnými poradkyněmi a se zastupujícím okresním metodikem prevence *Mgr. Denisou Třešňákovou* a dalšími institucemi. /PPP, OSPOD, Policie ČR, White Light I./.

Školní metodik prevence seznamuje ředitele školy s aktualizovaným programem. Ředitel školy je garantem Minimálního preventivního programu.

Školní preventivní tým se skládá z těchto pedagogických pracovníků: *Mgr. Alena Tatičková*, *Mgr. Jana Brabcová*, *Mgr. Lukáš Šimon*, *Mgr. Miroslava Tkáčová*, *Mgr. Monika Havlíčková* a *Mgr. Dita Nerudová*. Školní preventivní tým se aktivně podílí na plnění primární prevence v celém školním roce, pravidelně se schází (viz schůze ŠPP), aktualizuje školní preventivní strategii a zodpovídá za plnění Krizového plánu školy při vypuknutí skupinového násilí.

3. 3 Vnitřní informační zdroje

- A. Odborná a metodická literatura (*Učitelské noviny*, časopis *Prevence*, *Řekni drogám NE*, odborné knihy).
- B. Audiovizuální zdroje (CD, DVD).
- C. Webové stránky – www.zs-zalany.cz.
- D. Školní časopis *ŽAKO*.
- E. Schránka důvěry – chodba u ředitelny pro 1. stupeň, chodba v přízemí pavilonu B pro 2. stupeň.
- F. Nástěnky – vestibul školy, 1. podlaží budovy B.
- G. ŠMP – kaplanova@zs-zalany.cz, konzultační hodiny každé pondělí od 7:00 – 7:40, dále dle dohody.
- H. VP – tkacova@zs-zalany.cz, konzultační hodiny každou středu 8:00 – 12:00, dále dle dohody, havlickova@zs-zalany.cz, konzultační hodiny každé úterý od 12 – 13:30, dále dle dohody.
- I. Třídní učitelé – dle dohody.

3. 4 Vnější informační zdroje

- A. Kontaktní centrum *WHITE LIGHT I.*, Doubravská 122/5 Teplice - www.whitelight1.cz
- B. Prev - centrum - www.prev-centrum.cz
- C. ProPrev, o. s. – www.proprev.cz
- D. *Řekni ne drogám* – www.rekninedrogam.cz
- E. Linka bezpečí – www.linkabezpeci.cz tel: 116 111
- F. Linka prevence AIDS – www.aids-hiv.cz tel: 800 144 444
- G. Dětské krizové centrum – www.dkc.cz

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

- H. Minimalizace šikany – www.minimalizacesikany.cz, Nenech to být – www.nntb.cz
I. Help kouření – www.cs.help-eu.com
J. Drogy – www.odrogach.cz
K. Stop kouření – www.stop-koureni.cz
L. Oddělení sociálně právní ochrany dětí – M. Fialová tel: 417 510 957
M. Policie ČR – preventista nrap.Bc. Daniel Vítek – tel: 974 439 207
N. PPP Tp – metodik prevence Mgr. Denisa Třešňáková – tel: 417 533 669

4. Analýza výchozí situace

Analýza problematiky rizikového chování ve škole je důležitá zejména z důvodu zjištění aktuálního stavu a stanovení cílů prevence, velmi důležitá je rychlá a správná reakce na tento stav.

V minulém školním roce jsme se setkávali zejména s těmito typy rizikového chování: neadekvátní chování s prvky vulgarity, záškoláctví, neomluvená absence, kouření, nedodržování osobní hygieny a opětovně i kyberútok.

Po zhodnocení aktivit v loňském roce považujeme za velmi přínosné projektové dny, které s mírnými úpravami zařadíme i v letošním školním roce. Vzhledem k velmi vysoké absenci u některých žáků se také více zaměříme na problematiku záškoláctví.

Hlavním tématem pro 1. i 2. stupeň bude v letošním školním roce kybešikana, předcházení rizikovému chování a vliv médií na utváření postojů, hodnot a osobnosti žáka. Přednášky pro rodiče, které každoročně připravujeme, budou zaměřeny ve stejném duchu či směru jako u žáků a plus se opětovně zaměříme na prevenci a problematiku záškoláctví a kyberprostoru.

5. Cíle MPP

- dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování,
- systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, zlepšování komunikačních a asertivních dovedností žáků, zdokonalování jejich sebeovládání a způsoby řešení konfliktů formou interaktivních metod přímo ve výuce,
- rozšíření zájmu o zdravou výživu a zdravý životní styl (ve spolupráci se školní jídelnou a vybranými společnostmi),
- podpora vztahů ve třídě, začlenění nových žáků,
- podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich kompetencí,
- zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence, seznámení s aktuálními programy a metodikami + jejich osvojení,
- práce na sociálním klimatu jednotlivých tříd a navázání zdravějších vztahů mezi kantory a žáky,
- propracování systému a efektivního průběhu třídnických hodin, zavedení vztahových pravidel do všech tříd, práce s pravidly,
- změna pravidel hodnocení a udělování kázeňských opatření,
- změna způsobu omlouvání žáků,
- pokračování ve vzdělávání školního metodika prevence a ostatních pedagogů,
- zlepšení spolupráce s rodiči našich žáků, motivace rodičů k většímu zájmu o absenci, chování a kázi žáků,
- nabídka didaktických materiálů, poradenských činností a konzultačních hodin rodičům,
- otevřenost vůči veřejnosti,
- získání financí na specifickou i nespecifickou prevenci,

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2020/2021

- důkladné sledování absence žáků a neustálé připomínání nutnosti pravidelné docházky,

- zaměření se zejména na prevenci kouření, šikany a kyberšikany, užívání marihuany a přímého i nepřímého záškoláctví,
- udržení a podpora příznivého sociálního klimatu,
- zapojení jiných organizací do preventivního programu školy, využívání nabízených programů,
- zachování (popřípadě rozšíření) volnočasových aktivit a mimoškolních akcí,
- pravidelné navštěvování kvalitních tematických přednášek, filmových nebo divadelních představení, doporučení odborné literatury a časopisů, přiblížení aktuální národní i světové problematiky.

6. Metody práce

6.1 Cílové skupiny

- děti předškolního věku (MŠ)
- žáci I. stupně naší školy
- žáci II. stupně naší školy
- žáci navštěvující školní družinu

6.2 Tradice školy

Na Základní škole a Mateřské škole Žalany se pravidelně koná řada oblíbených akcí pro žáky, rodiče, ale i širokou veřejnost. Mezi tyto tradiční akce patří:

- Olympiáda,
- Noc ve škole,
- Halloweenské strašení,
- Projektové dny,
- Sportovní akce,
- Hudební vystoupení,
- Školní parlament,
- Jarmarky – vánoční a velikonoční,
- Přednášky, besedy, divadelní a filmová představení,
- Ozdravné pobyty tuzemské i zahraniční,
- Zájmové kroužky,
- Svatováclavské slavnosti v Bílce,
- Pasování budoucích školáků,
- Focení třídních kolektivů a jednotlivců do školního parlamentu, focení ročenky 9. ročníků,
- Projekt na podporu čtenářství,
- Oceňování úspěchů za daný školní rok

Žáci se podílí na vytváření školního prostředí, jeho výzdobě a udržování pořádku. Jsou vedeni ke spoluzodpovědnosti, mají prostor k vlastní realizaci svých nápadů na výzdobu školy a třídy.

6. 3 Aktivity ve škole

Informační nástěnky pro žáky, rodiče a pedagogické pracovníky. První z nich je umístěna u vchodu do jídelny a druhá vedle vchodu do deváté třídy v prvním podlaží budovy B. Schránky důvěry jsou k dispozici na viditelném místě na prvním i druhém stupni, jejich obsah je pravidelně kontrolován. Metodik prevence se účastní Metodických sdružení prevence pro pedagogy školy, která se konají pravidelně 4x ročně. Stanovené konzultační hodiny metodika prevence pro 1. stupeň jsou každou středu od 12:30 – 13:30, dále na základě dohody. Konzultační hodiny metodika prevence pro 2. stupeň jsou každé úterý od 7:30 – 8:30, dále na základě dohody. Metodik prevence společně s třídními učiteli vytváří každoroční projektovou činnost na podporu zdravého klimatu školy, protidrogové prevence a volnočasových aktivit. Rodiče jsou na začátku školního roku informováni o činnosti metodika primární prevence a výchovného poradce. V případě potřeby vstupuje metodik prevence do třídnických hodin, je poradcem či přímým vyšetřovatelem v případě výskytu rizikového chování, oslovuje další organizace, účastní se pohovorů se zákonnými zástupci žáků a je součástí Školního poradenského pracoviště.

6. 4 Volnočasové aktivity

Realizace jednorázových či pravidelných volnočasových aktivit zaměřených na smysluplné využívání volného času žáků, včetně cílené protidrogové prevence.

- celoškolní a celoroční akce – návštěvy výstav, divadelních představení, kina,
- školní vystoupení pro rodiče a veřejnost,
- kulturní vystoupení pro MŠ,
- vánoční a velikonoční výstavka žákovských prací, vánoční jarmark, velikonoční jarmark,
- účast na výtvarných soutěžích s danou tematikou,
- účast na literárních a recitačních soutěžích,
- účast na akcích pořádaných DDM,
- sportovní turnaje /kopaná, vybíjená, florbal, futsal/,
- poznávací zájezdy a exkurze.

6. 5 Spolupráce s rodiči

Ve spolupráci s rodiči či stanovenými zákonnými zástupci stále hledáme nové cesty, jak navázat užší kontakt, jak vzbudit jejich hlubší zájem o problém/y jejich dětí a jak získat nové poznatky především z oblasti komunikace a výchovného působení.

Zásadním problémem je fakt, že rodiče často vyhledávají pomoc až v okamžiku, kdy jsou zcela bezradní – kdy si potomek tzv. dělá, co chce. V tomto okamžiku se však cesty k nápravě hledají velmi těžko a celý ozdravný proces se stává během na dlouhou trať.

V letošním školním roce 2021/2022 budeme opět formou projektových dnů a akcí pořádaných školou usilovat o zapojení rodičů do života školy. Opět nabídneme rodičům přednášky zaměřené na riziková chování či jim poskytneme prostor pro jejich vlastní realizaci nápadů, projektů apod.

Škola rodičům nabízí:

- konzultace s vedením školy, třídními učiteli a výchovnými poradkyněmi /Mgr. Miroslavou Tkáčovou a Mgr. Monikou Havlíčkovou/,
- konzultace se školním metodikem prevence /Mgr. Alenou Tatíčkovou a Mgr. Janou Brabcovou/,
- radu a pomoc v případě potřeby, odbornou literaturu a letáky,
- možnost osobní účasti na většině školou pořádaných akcí,
- účast na přednáškách.

Informování rodičů:

- třídní schůzky online i s fyzickou přítomností ve škole,
- konzultační hodiny školního metodika prevence a výchovných poradkyň,
- internetové stránky školy www.zs-zalany.cz a ostatní webové stránky zaměřující se na prevenci (odkazy viz vnější informační zdroje),
- informační nástěnka umístěná ve vestibulu školy a v pavilonu B,
- systém Bakaláři

V případě potřeby slouží na škole **schránky důvěry**. Schránku naproti ředitelně mohou využívat nejen žáci, ale také jejich rodiče, učitelé a všichni, kdo potřebují anonymně poradit.

6. 6 Metody a formy práce ve výuce

V rámci výuky jsou využívány kromě tradičních metod práce také další metody, které se dosud osvědčily. Každoročně se také snažíme přidávat nové inovativní metody. Předměty: český jazyk, prvouka, přírodověda, přírodopis, výchova ke zdraví, výchova k občanství, chemie, zeměpis, dějepis, pracovní činnosti, tělesná výchova, volba povolání.

Každý vyučující vypracuje návrh plánu preventivní práce pro své předměty. Používané metody práce:

- výklad /informace/,
- skupinové práce – aktivizující metody,
- samostatné práce /výtvarné práce, informace z tisku a televize/,
- besedy, diskuze,
- interaktivní výuka,
- sociální hry, projekty, projektové dny.

6.7 Prevence I. stupně

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti převážně třídní učitel. S jednotlivými tématy se žáci setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Obsah učiva stanovuje ŠVP „Brána k vědění“. Při výuce lze využít různých metod, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

Zaměření na mladší školní věk

- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě,
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci těchto okruhů: hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami,
- základy etické a právní výchovy,
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení,
- všestranný rozvoj osobnosti žáka,
- soustředěnost na včasné diagnostikování projevů rizikového chování ve třídních kolektivech,
- důraz na spolupráci s rodiči,
- široká nabídka volnočasových aktivit,
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod.,
- účast v soutěžích výtvarných, sportovních, dopravních atd.

<p>1. - 2. ročník:</p> <p>Společné stanovení a užívání pravidel soužití mezi žáky a dospělými ve škole. Zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti, posilování zdravého sebevědomí. Posilování projevů vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry. Objevování individuálních odlišností dětí a jejich tolerance dětským kolektivem. Rozvoj schopností komunikace a diskuse ve skupině, řešení problémů a konfliktů. Rozvoj schopností klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“.</p>	<p>3.- 5. ročník:</p> <p>Uvědomování si hodnoty vlastní osoby a posilování svého „já“ v pozitivním slova smyslu. Učit se řešit stres a dodržovat životosprávu. Posilovat schopnost spolupráce v kolektivu. Uvědomování si vlastního zdravotního stavu, duševní, tělesné a sociální rovnováhy. Vést žáky k aktivnímu využívání volného času se zaměřením na sport. Posilovat schopnost a ochotu vzájemně si pomáhat, umět se podřídit možnostem skupiny. Učit děti zvládat fyzicky náročné situace. Uvědomování si základních pravidel společenského chování.</p>
<p>Metody realizace prevence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - besedy, přednášky, diskuze, rozhovory - hry posilující psychiku, spolupráce ve skupině, brainstorming, nácvik verbální a neverbální komunikace a asertivního jednání, relaxační techniky - modelové interaktivní situace, metoda kritického myšlení 	<ul style="list-style-type: none"> - soutěže - vědomostní a sportovní - výlety, exkurze - třídní setkávání (třídnické hodiny) - kulturní představení, výstavy - schránka důvěry, nástěnky, letáky pro žáky - Žákovský parlament

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

Výstupy

Po pěti letech žáci zvládají:

- definovat rodinu jako zázemí a útočiště,
- komunikovat rozdílně s dětmi a s dospělými,
- používat základní sociální dovednosti,
- chránit se před cizími lidmi,
- uplatňovat zásady bezpečného a ohleduplného chování vůči sobě a ostatním,
- uplatňovat základní hygienické a zdravotní návyky,
- popsat hlavní rozdíly mezi mužem a ženou,
- rozlišit jednotlivé etapy lidského života,
- uplatňovat základní dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu,
- mít osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
- správnou organizaci svého volného času,
- rozlišit léky a návykové látky,
- znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách,
- dodržovat zásady správné životosprávy.

6. 8 Prevence II. stupně

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci. Je třeba, aby byla probrána všechna témata, ale aby nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S jednotlivými tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech: výchova ke zdraví, výchova k občanství, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura, zeměpis. Obsah učiva stanovuje ŠVP „Brána k vědění“.

Pro práci s jednotlivými tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinové práce, hraní rolí, práce s materiálem /letáky, brožury/, besedy, přednášky a projektové dny.

6. ročník: volný čas, zdravý životní styl osobní bezpečí, ochrana zdraví role v rodině, funkce rodiny správná životospráva, poruchy příjmu potravy základy sexuální výchovy pohlavně přenosné nemoci - prevence	7. ročník: rozvoj sebeovládání, psychohygiena drogy a jiné závislosti – ochrana, prevence kouření a alkoholismus centra odborné pomoci domácí násilí, vliv reklamy na jedince šikana - kyberšikana a její prevence
8. ročník: působení drog na člověka tělesné, duševní a sociální změny u závislého člověka agresivita, šikana, rasismus – formy násilí sexuální výchova, deviace drogová závislost, kontaktní centra pomoci kriminalita a vandalismus	9. ročník: sebevědomí, sebepojetí, rozvoj osobnosti vztahy v kolektivu – role zdravé sexuální chování kriminalita – právní odpovědnost nebezpečí sekt a náboženských hnutí záškoláctví a jeho důsledky týrání a zneužívání dětí

Výstupy

Žáci před opuštěním devátého ročníku zvládají:

- chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny,
- uvědomovat si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím,
- projevovat zdravé sebevědomí a preferovat ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy,
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby dokážou vyhledat odbornou pomoc,
- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy,
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí,
- dát do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her,
- pochopit souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví a životního stylu,
- orientovat se v problematice závislosti,
- znát základní právní normy,
- vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku,
- orientovat se v problematice sexuální výchovy.

7. Řešení přestupků

Se školním řádem a sankcemi za jeho porušení jsou žáci seznámeni na počátku školního roku a rodiče na první třídní schůzce. Školní řád je k dispozici na webových stránkách školy a v každé třídě. V případech, kdy selže prevence na škole a objeví se žáci, kteří budou podezřelí ze zneužívání návykových látek, dealerství, šikany apod., bude přistoupeno k následujícímu opatření /viz doporučení MŠMT ČR „Strategie prevence sociálně patologických jevů“/:

- individuální rozhovor se žákem,
- spolupráce s rodinou, doporučení kontaktu s odborníky,
- v případě nezájmu rodičů o řešení situace dojde k uvědomění Oddělení sociálně právní ochrany dětí Teplice, Policie ČR,
- v případě dealerství dojde k oznámení věci Policii ČR.

7.1 Postup, jak zvládnout případ související s drogami

Okamžité řešení situace:

A. Zásahy lékařské pohotovosti:

- zachovat rozvahu, jednat rychle a účinně – primární je záchrana života a omezení škod,
- zajistit dostatek čerstvého vzduchu, odstranit veškeré škodlivé látky,
- pokud je osoba v bezvědomí, zajistit stabilizovanou polohu, volat lékaře nebo záchrannou službu,
- zajistit uživateli drog i ostatním bezpečí.

B. Identifikace a ukládání látek:

- neanalyzovat, za přítomnosti dalšího člena jasně označit a bezpečně uložit,
- označení by mělo obsahovat datum, čas umístění a podpisy pedagogů, kteří byli přítomni,
- informovat Policii ČR.

C. Právní zodpovědnost:

Škola má ze zákona **ohlašovací povinnost** – kdy někdo mladistvému do 18 ti let:

- nabízí, zprostředkuje, prodá, opatří, pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku,
- přechovává bez povolení omamnou nebo psychotropní látku, svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu, nebo ho v tom podporuje,
- vede nemravný a zahálčivý život.

D. Shromažďování informací a záznam informací:

- shromažďovat by se měly jak informace o zneužívaných látkách, tak i o dětech, které s nimi experimentují a o všech svědcích,
- veškeré záznamy o jednání ŠMP s žáky a rodiči.

E. Kontaktování rodičů a informování dalších osob:

- v případě kontaktu a podávání informací je zapotřebí se stavět k problému velmi citlivě a brát ohled na citlivé žáky.

8. Měření efektivity programu

- hodnocení akcí žáky, učiteli a rodiči,
- dotazníková šetření,
- metodická sdružení I. a II. stupně ZŠ.

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

9. Závěr

Jednotlivé části Minimálního preventivního programu školy budou zpracovány třídními učiteli do online realizace MPP a pravidelně kontrolovány školním metodikem prevence. Vyhodnocení MPP – červen 2022. Předání zprávy vedení školy o účinnosti MPP – srpen 2022.

Zpracovala: Mgr. Alena Tatíčková
školní metodik prevence pro 1. stupeň

Schválil: Mgr. Lukáš Šimon
ředitel školy

.....

.....

Pedagogická rada MPP projednala dne 31. 8. 2021
Účinnost MPP ode dne: 1. 9. 2021

V Žalanech dne 31. 8. 2021

Přílohy:

- č. 1 – Termínový plán akcí ŠMP
- č. 2 – Jak postupovat, když se objeví problém
- č. 3 – Jak pracovat se žáky, kteří již projeví známky rizikového chování
- č. 4 – Online složka „Realizace minimálního preventivního programu“ (pro interní potřebu školy)
- č. 5 - Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

Příloha č. 1

Termínový plán akcí ŠMP

<p>ZÁŘÍ: Seznámení učitelů s MPP na školní rok 2021/2022.   Seznámení se školním řádem, tvorba pravidel chování ve třídě, seznámení s novými žáky a pedagogy   PD - Cvičení v přírodě (vztahy žák X nový třídní učitel, vztahy v třídním kolektivu)</p>
<p>ŘÍJEN: Schůzka školních metodiků prevence   Zahájení činnosti zájmových kroužků   Třídnické hodiny - třídní vztahy, otevřená komunikace   Akce pro žáky - Tancem proti šikaně</p>
<p>LISTOPAD: Třídnické hodiny - opakování pravidel třídy + téma dle situace ve třídě   Preventivní film - různé dle věku žáků   Projekt MŠMT pro 2. stupeň "Desatero pro primární prevenci"   Třídní schůzky se zákonnými zástupci</p>
<p>PROSINEC: Klima třídy – vztahy   Třídnické hodiny – jak se učit + téma dle situace ve třídě   Projekt MŠMT pro 2. stupeň "Desatero pro primární prevenci"   Vánoční besídky</p>
<p>LEDEN: Besedy, přednášky na aktuální téma, projektové dny   Komunikační hry   Třídnické hodiny - schránky důvěry</p>
<p>ÚNOR: Schůzka školních metodiků prevence, předání informací kolegům   Školení ŠMP a třídních učitelů – podle aktuální nabídky   Třídnické hodiny – klima třídy</p>
<p>BŘEZEN: Kontrola realizace MPP   Poznávací a sebeprezentační hry   Zajištění pomůcek a materiálů   Besedy na aktuální téma (Policie ČR)</p>
<p>DUBEN: Metodické sdružení - Prevence – aktuální problémy oboru, třídní schůzky rodičů   Webináře s problematikou prevence   Hry na podporu spolupráce</p>
<p>KVĚTEN: Přednášky a besedy na aktuální téma   Preventivní film   Hry na podporu příslušnosti ke skupině a podporu vzájemných vztahů</p>
<p>ČERVEN: Metodické sdružení – Prevence   Dotazníkové šetření.</p>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

Tematické dny – výlety, Evaluace MPP

Jednotlivé termíny a akce mohou být v průběhu roku změněny. Školní metodik prevence vychází vždy z aktuální situace a nabídky.

Jak postupovat, když:

➤ **U žáka bylo: zjištěno nedovolené vlastnictví zakázané drogy.**

Podle novely zákona č. 112/1998 sb., kterým se doplňuje zákon č. 140/1961 a č. 200/1996 je zakázáno vlastnit větší než určité množství drogy. **Učiteli není dovoleno bez svolení žáka provádět šetření. Pouze policie je oprávněna u osob podezřelých ze zneužívání drog provádět toto šetření.**

Je nutné zvážit tento postup: odebrat látku, zničit ji za přítomnosti svědka nebo ji uložit na bezpečné místo se záznamem o případu. Prodiskutovat případ se žákem, výchovným poradcem. Informovat rodiče nebo právního zástupce žáka, další členy sboru, orgány sociálně právní ochrany, policie.

➤ **Žák se svěřil s tím, že užívá drogy.**

Vzhledem k věku žáka mohou probíhat právní úvahy týkající se zachování mlčenlivosti. Nabídnout radu a podporu. Vhodnou formou informovat rodiče a zvážit, zda bude pro žáka prospěšné, postoupí-li se jeho případ dál /policie, OSPOD /.

➤ **Na půdě školy je nalezen žák pod vlivem drog nebo alkoholu, nebo trpící abstinenčními příznaky.**

Prioritou číslo jedna je zajistit žákovi i ostatním bezpečnost. Učiteli není dovoleno bez svolení žáka provádět šetření. Pouze policie je oprávněna u osob podezřelých ze zneužívání drog provádět toto šetření. Povinností učitele je provést záznam o případu, zavolat lékaře, informovat rodiče, výchovného poradce, metodika primární prevence – vedení školy.

➤ **Škola: zjistí, že v místě, kde sídlí, lze sehnat drogy.**

Škola nenes právní odpovědnost mimo své území, má však morální odpovědnost spojit se s místními organizacemi, zvláště s policií a sdělit jim odpovídající informace. Zajistit, aby pracovníci školy byli dobře informováni o místních problémech.

➤ **Rodič hledá ve škole radu, jak řešit problémy s drogami u svého dítěte.**

Respektovat specifika každého jednotlivého případu. Rodičům doporučit, aby se obrátili na poradenské služby.

Příloha č. 3

Jak pracovat se žáky, kteří již projeví známky patologického chování

Kouření

Se žákem je veden pohovor o nebezpečí kouření a jeho vlivu na mladý organismus. K pohovoru jsou přizváni rodiče. Se žákem se může navštívit centrum White Light I., kde se mu dostane odborné pomoci v případě závislosti na nikotinu. Se žákem se individuálně pracuje.

Drogy

Se žákem se individuálně pracuje pomocí sociálních her a rozhovoru. Snažíme se rozebrat důvod, proč drogu zkusil a vysvětlit na příkladech možné následky jeho chování. Nejprve je veden pohovor pouze s ŠMP, pak s rodiči. Ti jsou upozorněni na vážnost chování svého dítěte a společně hledáme cestu, jak žákovi podat pomocnou ruku. Nutná je soustavná spolupráce s rodiči, s OSPOD a centrem White Light I – ve vážnějších případech s psychologem.

Šikana

Se žákem se individuálně pracuje. Snažíme se zjistit důvod, proč je agresorem /obětí/ jaké má motivy a rodinné zázemí. Nutné je pracovat diskrétně. Vyhotovit o pohovoru záznam, který si založí ŠMP do své evidence. U žáka se rozvíjí sociální dovednosti, komunikace a posiluje jeho sebevědomí. Nad žákem je veden neustálý dohled. Spolupráce s rodiči je v tomto případě nutná. Zjištění šikany podléhá oznamovací povinnosti školy – Policie ČR a OSPOD.

Alkohol

Se žákem je veden pohovor o nebezpečí konzumace alkoholu a jeho vlivu na organismus, též se s ním individuálně pracuje. Rodiče jsou upozorněni na vážnost chování svého dítěte, společně se potom snažíme podat žákovi pomocnou ruku.

Příloha č. 5

Krizový plán pro prevenci vzniku problémových situací týkajících se žáka s PAS

Jméno a příjmení žáka:

Datum narození:

Místo trvalého pobytu:

Kontaktní údaje na zákonného zástupce/telefon
(v případě zletilého žáka na kontaktní osobu)

Název a adresa školy/školského zařízení, ročník:

Ošetřující lékař/odborný lékař:

(na základě souhlasu zákonného zástupce uváděno pro případ konzultace při vzniku problémové situace např. psychiatr, neurolog, atp.)

Pedagogický pracovník školského poradenského zařízení spolupracující na vytváření „Krizového plánu“:

Třídní učitel:

Druhý pedagog ve třídě:

Asistent pedagoga:

Ostatní vyučující žáka:

Vychovatel/vychovatelka:

Osoby zajišťující specializované činnosti ve škole/školském zařízení (např. fyzioterapeut, speciální pedagog, psycholog, výchovný poradce, atd.):

Aktuální zdravotní stav žáka:

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽALANY
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM
2020/2021

Aktuální stav žáka (obsahuje popis speciálních vzdělávacích potřeb dle doporučení školského poradenského zařízení):

Popis obtíží žáka (spouštěcí mechanismy vzniku problémových situací u konkrétního žáka v konkrétních situacích, na konkrétních místech, v přítomnosti konkrétních osob, v jejich přístupu apod., např. fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin, únava a „přetažení“, precitlivělost na různé podněty jako zvuky, světlo, barvy, pachy, doteky, nepohodlí, změny aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění):

Doporučený postup prevence vzniku problémových situací (postup zpracován na základě osobnostní charakteristiky žáka viz „Popis obtíží žáka“ a dle doporučení školského poradenského zařízení, součástí plánu je „záznamový arch“ sloužící jako podklad pro vyhodnocování vhodně nastavených opatření pro prevenci vzniku nevhodného chování žáka, problémového chování či problémové situace):

Doporučený postup v případě, kdy problémová situace nastala (obsahuje popis konkrétních kroků při vzniku nevhodného chování, problémového chování či problémové situace, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, včetně přesného stanovení podmínek, kdy a za jakých okolností škola žádá o pomoc jiné odborníky, např. linku 155):

Podpisy informovaných osob (všech, kteří jsou s žákem v interakci v době jeho pobytu ve škole nebo školském zařízení):

Podpis žáka:

Podpis zákonného zástupce/kontaktní osoby v případě zletilého žáka:.....

Místo, datum:.....

Zpracoval/a:.....

podpis ředitele školy: